

Etelä-Suomen aluehallintoviraston tiedote perintäluvan haltijoille

1. Artikkelin yrityssaatavien perintäkuluista

Etelä-Suomen aluehallintovirasto (ESAVI) on 25.11.2016 päivittänyt internetsivuiltaan julkaistun artikkelin yrityssaatavien perintäkulujen kohtuullisuudesta. Samassa yhteydessä on julkaistu uusia tiivistelmiä aiheeseen liittyvistä aluehallintoviraston ratkaisemista tapauksista.

2. Päätöslyhennelmät

ESAVI on julkaissut verkkosivustolla www.avi.fi lyhennelmiä perintätoimen valvonnassa antamista päätöksistä. Lyhennelmien avulla aluehallintovirasto pyrkii jakamaan perintäluvan haltijoille sekä kuluttaja- ja yritysvelallisille tietoa valvontakäytännössään esiin nousseista keskeisistä kysymyksistä ja linjauksista. Aluehallintovirasto tulee vastaisuudessa julkaisemaan säännöllisesti uusia lyhennelmiä verkkosivuillaan. Lyhennelmiä koskevia päätöksiä voi tilata kokonaisuudessaan Etelä-Suomen aluehallintoviraston kirjaamosta. Päätöslyhennelmät löytyvät osoitteesta www.avi.fi/web/avi/paatoslyhennelmia2.

3. Perintäpalvelun arvonlisäveron periminen velalliselta

ESAVI on viimeaikaisessa valvonnassaan havainnut, että osa perintäyhtiöistä on vaatinut perintäpalvelun arvonlisävero-osuutta velalliselta, vaikka toimeksiantajalla on ollut oikeus vähentää arvonlisävero omassa verotuksessaan. Perintälain 10 §:n mukaan velallisen on korvattava perinnästä velkojalle aiheutuvat kohtuulliset kulut. Hallituksen esityksessä (HE 57/2012 vp) on lisäksi täsmennetty, että velalliselta saa vaatia toimeksisaajan suorittamasta perinnästä aiheutuneina kuluina enintään sitä rahamäärää, jonka velkoja on sen ja toimeksisaajan välisen sopimuksen perusteella suorittanut tai velvollinen suorittamaan toimeksisaajalle.

Perintätoimiston ja velkojan väliseen palveluun sisältyvää arvonlisäveron osuutta ei voida vaatia velalliselta, jos velkoja on liiketoiminnastaan arvonlisäverovelvollinen ja voi näin ollen vähentää arvonlisäveron osuuden omassa verotuksessaan. Arvonlisävero ei jää näin velkojan maksettavaksi kuluksi, minkä vuoksi sitä ei voida myöskään periä velalliselta perintälain 10 §:n nojalla. Jos toimeksiantaja ei kuitenkaan ole arvonlisäverovelvollinen eikä siten voi vähentää maksamaansa arvonlisäveroa verotuksessaan, palvelun arvonlisäveron osuus voidaan veloittaa velalliselta perintälain 10 §:n nojalla. Perintäkulujen enimmäismäärät sisältävät arvonlisäveron niissä tapauksissa, kun vero voidaan periä kuluttajavelalliselta. Perintäyhtiön tulee tarkistaa toimeksiantajan arvonlisäverovelvollisuus esimerkiksi toimeksiantajalta itseltään, verottajalta tai YTJ:stä.

ETELÄ-SUOMEN ALUEHALLINTOVIKASTO

puh. 029 501 6000
fax 03 570 8002
kirjaamo.etela@avi.fi
www.avi.fi/etela

Postiosoite: PL 150, 13101 Hämeenlinna

Hämeenlinnan päätoimipaikka
Birger Jaarlin katu 15,
Hämeenlinna

Helsingin toimipaikka
Ratapihantie 9,
Helsinki

Kouvolan toimipaikka
Kauppamiehenkatu 4,
Kouvola

4. Vakiokorvauksen perimisestä

ESAVI muistuttaa perintäyhtiöitä vakiokorvauksen perimiseen liittyvästä sääntelystä.

40 euron vakiokorvaus voidaan perintälain 10 e §:n mukaan periä, jos kaupallisten sopimusten maksuehdoista annetun lain (30/2013) 1 §:ssä tarkoitettu lasku on viivästynyt siten, että velkojalla on oikeus viivästyskorkoon. Korkolain (633/1982) 2 §:n 1 momentin mukaan velvollisuus maksaa korkoa määräytyy korkolain mukaan, jollei muuta johdu velallisen sitoumuksesta tai kauppatastavasta taikka toisin ole säädetty. Korkolain 5 §:n mukaan viivästyskorkoa on maksettava eräpäivästä lukien, jos velan eräpäivä on velallista sitovasti ennalta määrätty. Korkolain esitöissä (HE 109/1981 vp) on erikseen todettu, ettei vasta laskussa mainittua eräpäivää voida pitää velallista sitovasti ennalta määrättyinä. Korkolain 6 §:n mukaan tilanteessa, jossa eräpäivää ei ole velallista sitovasti ennalta määrätty, viivästyskorkoa on maksettava siitä lähtien, kun 30 päivää on kulunut siitä päivästä, jona velkoja lähetti velalliselle laskun tai muutoin vaati määrätyn rahamäärän suorittamista. Velallinen ei kuitenkaan ole velvollinen maksamaan viivästyskorkoa ajalta ennen laskun tai vaatimuksen saapumista hänelle. Perintäyhtiön tulee vakiokorvausta periessään varmistua siitä, että toimeksiantajalla on oikeus viivästyskorkoon.

Perintälain 10 e §:n mukaan velkojalla on oikeus saada korvausta 10 §:ssä tarkoitetuista perintäkuluista vain siltä osin kuin niiden määrä ylittää vakiokorvauksen määrän. Velkojan muistutuskulujen tulee lähtökohtaisesti sisältyä 40 euron vakiokorvaukseen, ja vasta kun kulut velkojan suorittamista perintätoimista ylittävät vakiokorvauksen määrän, niistä voidaan periä korvausta velalliselta.

5. Maksutapaselvityksen asema perintäkuluja vaadittaessa

ESAVI havaitsi valvonnassaan, että perintäyhtiö sisällytti ensimmäisen maksuvaatimuksen perintäkuluihin maksutapaselvityksen, joka liittyi asiakkaan taloudellisen tilanteen huomioivaan perintätavan valintaan. Aluehallintovirasto katsoo, että perintäkulujen kohtuullisuuden kokonaisarviointissa ratkaisevaa on yksittäistapauksessa todella tehty työ ja tosiasiallisesti syntyneet kustannukset. Perintäkulujen korvausvelvollisuus kuitenkin edellyttää, että tehdyt toimenpiteet ovat olleet myös tarpeellisia ja tarkoituksenmukaisia. Aluehallintovirasto katsoo, ettei maksutapaselvityksen tekemistä ennen ensimmäisen maksuvaatimuksen lähettämistä voida säännönmukaisesti ilman erityistä syytä pitää tarpeellisena eikä tarkoituksenmukaisena, eikä siitä aiheutuvia kuluja tällöin voida asettaa velallisen maksettaviksi.

6. Perintäkulut ns. konsernisaatavien perinnässä

Aluehallintovirasto muistuttaa perintätoiminnan harjoittajia siitä, että maksuvaatimuksesta saa perintälain 10 a §:n 1 momentin 5 kohdan mukaan vaatia kuluja velalliselta enintään 5 euroa, mikäli velkojan ja saatavaa perivän toimijan välillä on lainkohdassa tarkoitettu taloudellinen tai määräysvallallinen yhteys. Tällä tarkoitetaan mm. sellaisen yhteisön saatavien perintää, joka kuuluu perintätoiminnan harjoittajan kanssa samaan kirjanpitolaissa tarkoitettuun konserniin tai jos toimeksiantaja ja perintätoiminnan harjoittavat ovat saman luonnollisen henkilön määräysvallassa.

Kuluttajasaatavan perintäkulujen enimmäismääriä koskevan muutoksen yhteydessä vuonna 2013 perintälain 10 a §:ään lisättiin erityissäännös, jonka mukaan (perintälain 5 §:ssä tarkoitettuna) maksuvaatimuksesta saa vaatia velalliselta enintään 5 euroa, jos saatavaa perii perintätoiminnan luvanvaraisuudesta annetun lain 1 §:n 3 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettu perintätoiminnan harjoittaja. Asiasta säädetään perintälain 10 a §:n 1 momentin 5 kohdassa, joka tuli voimaan 16.3.2013. Säännöksen sisältöä on lain esitöissä täsmennetty muun muassa seuraavasti: ”*Momentin 5 kohta*

sisältää erityissäännöksen maksuvaatimuksesta veloitettavien kulujen enimmäismäärästä tilanteessa, jossa saatavaa perii säännöksessä tarkemmin yksilöity, velkojan kanssa samaan taloudelliseen kokonaisuuteen kuuluva perintätoiminnan harjoittaja. Tällainen perintätoiminnan harjoittaja saisi vaatia maksuvaatimuksesta kuluja 2–4 kohdassa säädettyjen enimmäismäärien asemesta enintään 5 euroa eli saman määrän kuin velkoja itse momentin 1 kohdan mukaan saa periä kirjallisesta maksumuistutuksesta.”¹

Säännöksen tarkoituksena on rajoittaa velallisen korvattavaksi tulevien perintäkulujen määrää tilanteessa, jossa kuluttajasaatavan perintää suorittaa velkojan kanssa samaan taloudelliseen kokonaisuuteen tai saman luonnollisen henkilön määräysvaltaan kuuluva perintätoiminnan harjoittaja, mutta velallisilta vaaditaan käytännössä korvausta perintäkuluista ikään kuin kyse olisi toiminnallisesti ja taloudellisesti itsenäisen toimijan suorittamasta perinnästä. Säännöstä koskevassa hallituksen esityksessä on katsottu, että tällöin tosiasiallisesti kierretään niitä perintälain säännöksiä, joiden mukaan velkojan omasta maksukehotuksesta perittävien enimmäiskulujen määrä on alhaisempi kuin toimeksisaajan lähettämästä maksuvaatimuksesta perittävien enimmäiskulujen määrä. Tällaisissa tilanteissa velallissuojan toteutuminen edellyttää, että perintätoiminnan harjoittaja ei voi vaatia velalliselta kuluja maksuvaatimuksesta enempää kuin velkoja itse saisi vaatia kirjallisesta maksumuistutuksesta eli 5 euroa.²

Säännökseen sisältyvä viittaus perintälupalakiin ei tarkoita sitä, että säännöksen soveltuvuus olisi riippuvainen perintää suorittavan tahon velvollisuudesta hakea toimilupa. Säännöksen soveltamisalaa koskevana tarkennuksena aluehallintovirasto toteaa lisäksi, että viiden euron enimmäismäärää on tällaisessa tilanteessa noudatettava siitä riippumatta, onko saatava tullut perintätoiminnan harjoittajan perittäväksi toimeksiannon vai saatavan velkojaoikeuksien siirron kautta. Muussa tapauksessa velallisen eduksi säädetty suoja jäisi puutteelliseksi.

7. Perintäyhtiön esittämä maksumuistutus

Aluehallintovirasto on katsonut perintätoimintaa koskevissa ratkaisuisaan, että kuluttajasaatavia periessään perintäyhtiö ei voi omissa nimissään (velkojan puolesta) antaa tai lähettää maksuvaatimusta edeltävää maksumuistutusta velalliselle, vaan vasta perintälaissa tarkoitettu maksuvaatimus voi olla ensimmäinen perintäyhtiön nimissä lähetetty perintäkirje kuluttajasaatavia perittäessä.

Turun hallinto-oikeus on ottanut asiaan kantaa 2.6.2016 antamassaan päätöksessä (d:nro 00717/15/7399). Ratkaisussaan Turun hallinto-oikeus katsoi, että perintäyhtiön menettelyä ei voida pitää lain tai hyvän perintätavan vastaisena pelkästään sen vuoksi, että perintäyhtiö on toimittanut maksumuistutuksen velkojan puolesta. Hallinto-oikeus ei myöskään pitänyt perintäyhtiön ko. tapauksessa lähettämää maksumuistutusta harhaanjohtavana. Hallinto-oikeus perusteli kantaansa ensiksikin sillä, että perintälaissa ei ole säädetty maksumuistutukselle määrämuotoa (muuten kuin yrityssaatavien perinnässä käytettävän tratan osalta). Toiseksi hallinto-oikeus viittasi perintälain esitöihin³, joissa on maksumuistutuksen vapaamuotoisuuden ohella todettu nimenomaisesti, että maksumuistutuksen voi velkojan puolesta toimittaa tai esittää myös asiamies tai muu toimeksisaaja.

Hallinto-oikeuden antaman ratkaisun johdosta aluehallintovirasto tarkistaa tulkintalinjaansa siten, että jatkossa perintäyhtiön menettelyä ei ole katsottava lain tai hyvän perintätavan vastaiseksi yksinomaan sillä perusteella, että perintäyhtiö lähettää tai

¹ HE 57/2012 vp, s. 37.

² Ks. myös HE 57/2012 vp, s. 18.

³ HE 21/2004 vp, s. 8.

esittää varsinaista maksuvaatimusta edeltävän maksumuistutuksen velkojan puolesta.

Maksumuistutuksen esittämisen ulkoistaminen ei kuitenkaan saa johtaa velallisen oikeusaseman huonontumiseen. Tämä tarkoittaa ennen kaikkea sitä, että perintäyhtiön esittämästä maksumuistutuksesta ei saa vaatia velalliselta enempää perintäkuluja kuin velkoja itse saisi perintälain mukaan maksumuistutuksesta vaatia. Mikäli siis velkoja antaa maksumuistutuksen perintäyhtiön tehtäväksi, kuluttajasaatavaa koskevasta kirjallisesta maksumuistutuksesta saa velalliselta vaatia perintäkuluja enintään 5 euroa (perintälaki 10 a § 1 mom. 1 k.).

Perintäyhtiön esittämästä maksumuistutuksesta ei myöskään saa syntyä epäselvyyttä siitä, onko kyse velkojan omasta vai toimeksiannon perusteella tapahtuvasta perinnästä. Velallisen kannalta on lisäksi tärkeää, ettei perintäyhtiön lähettämästä maksumuistutuksesta välity väärää kuvaa perinnän vaiheesta. Perinnässä tulee toisin sanoen käydä ilmi, onko kysymys maksumuistutuksesta vai perintätoimintaa ammatillisesti harjoittavan lähettämästä oikeudellisen perinnän vaihetta edeltävästä määrämuotoisesta maksuvaatimuksesta.

Lisätietoja Ylitarkastaja Anna-Emilia Sirén, puh. 0295 016 482
etunimi.sukunimi@avi.fi